

Aan de gemeenteraad van Almelo
Aan het college van burgemeester en wethouders
van Almelo

Postadres:
Gemeente Almelo
Postbus 5100
7600 GC Almelo

Bezoekadres:
Haven Zuidzijde 30
7607 EW Almelo

telefoon: **06-16821312**
e-mail: **rekenkamer@almelo.nl**
internet: **www.almelo.nl**

Uw brief	Uw kenmerk	Ons kenmerk UIT - 23108695	Datum 4 april 2023
Bijlage(n)	Doorkiesnummer	Behandeld door J. Heuvel	Zaaknummer DCS – 2279046

Onderwerp

Naschrift Rekenkamer Almelo – reactie op bestuurlijke zienswijze onderzoek Participatiewet

Geachte leden van de raad, geacht college,

De Rekenkamercommissie heeft de bestuurlijke reactie van het college met waardering en belangstelling gelezen. De reactie van het college geeft ons aanleiding tot een naschrift op hoofdlijnen.

Algemeen

Wij nemen met instemming kennis van de opmerkingen van het college, waarin wordt gezegd dat het onderzoek grotendeels de ideeën van het college bevestigt over wat goed gaat en wat beter kan en wat meer aandacht behoeft. Ook merken wij in de reactie van het college dat het belang wordt gezien van een raad die regulier, volledig en eenduidig moet worden geïnformeerd. Dat sluit goed aan bij de opmerking die wij verderop in dit naschrift maken over de reactie van het college op conclusie 2.

Met betrekking tot de PDCA-cyclus (conclusie 1)

De insteek van het college voor wat betreft het cliëntenbestand en het monitoren daarvan als middel voor interne sturing is ons helder. De achterliggende gedachte bij ons was echter dat de raad daarbij meer en vaker zou kunnen worden betrokken. Wij wijzen daar op in aanbeveling IV, behorend bij conclusie 1.

Met betrekking tot het ontbreken van inzicht in de kosten en baten etc. (conclusie 2)

De indruk bestaat bij de Rekenkamercommissie dat er sprake is van een misverstand bij het interpreteren van conclusie 2 en de daarbij behorende aanbeveling. Het was niet onze bedoeling om te stellen dat niet aan wet- of regelgeving wordt voldaan. Het was ons te doen om het op termijn koppelen van middelen aan beleid en uitvoering, dat wil zeggen; als het college erin slaagt om de kosten te relateren aan o.m. beleidsinstrumenten en de kosten gerelateerd aan specifieke doelgroepen, dan kan de raad structureel monitoren op de beleidsplannen, de uitvoering, de resultaten en de daaraan verbonden kosten.

Daarnaast geeft u aan dat het rapport een tekortkoming bevat doordat het financieel beeld niet juist / volledig is verwerkt en daarmee ten onrechte grote tekorten op de uitvoering van de Participatiewet laat zien. Wij delen deze mening niet. De informatie in het rapport is gebaseerd op gegevens die ten behoeve van het onderzoek zijn ontvangen en die ook in de feitencheck (ambtelijk wederhoor) niet zijn weersproken. Daarmee vormen deze geverifieerde gegevens de basis voor de conclusies in het rapport. Indien nu blijkt dat voor een goede beeldvorming ook andere gegevens in dit beeld zouden moeten worden betrokken, is ons advies om ten behoeve van de behandeling van dit onderzoeksrapport het college te verzoeken deze gegevens separaat

aan de raad aan te leveren. Daarmee krijgt de gemeenteraad het volledige beeld. Dat is feitelijk de crux in ons rapport en de aanbevelingen; de gemeenteraad moet tijdig over de juiste informatie kunnen beschikken om structureel te kunnen monitoren op de beleidsplannen, de uitvoering, de resultaten en de daaraan verbonden kosten.

Over het niet optimaal uitvoeren van de Participatiewet en het gebrek aan strategische beleidscapaciteit (conclusies 3A en 3B)

Het college onderschrijft deze conclusies gedeeltelijk en stelt dat de laatste jaren moest worden gewerkt met beperkte financiële middelen, waardoor keuzes zijn gemaakt. Reden waarom is gekozen om maximaal in te zetten op de uitvoering en de beleidscapaciteit in te perken. In 2022, zo schrijft het college verder, zijn al stappen gezet om de uitvoering van de Participatiewet te verbeteren. Het college geeft verder aan dat recentelijk al meer beleidscapaciteit is aangetrokken.

Over de capaciteitscijfers merken wij op dat wij ons ook hier hebben gebaseerd op de cijfers die ons waren aangeleverd. Ook hier kunnen we ons voorstellen, dat in de aanloop naar het debat over dit rapport de gemeenteraad het college verzoekt deze (aanvullende) informatie aan de stukken toe te voegen voor een completer beeld. Wij vullen hierbij nog aan dat wij in het rapport (zie onderaan pagina 23) hebben beschreven dat een uitbreiding van de capaciteit van 1,66 fte aanstaande was.

Het college deelt niet ons oordeel dat de uitvoering van de Participatiewet niet doeltreffend is. Daarbij lijkt het college de doeltreffendheid enkel te relateren aan de daling van het aantal uitkeringsdossiers. Ons oordeel is breder. De gestelde doelen zijn immers veel breder én ons onderzoek bestrijkt een periode van 7 jaar. Het college stelt: *'Het feit dat niet de exacte aantallen zijn gehaald, betekent niet automatisch dat het beleid niet doeltreffend is. Ruim 80% van de doelstelling is behaald, dus wij stellen ons op het standpunt dat het gevoerde beleid grotendeels doeltreffend is geweest.'*

Wij stellen ook niet dat het beleid geen effect heeft gehad; de nodige inspanningen zijn geleverd en er zijn resultaten zijn geboekt. Echter, de gestelde norm is niet gehaald en daarmee kunnen wij niet anders dan concluderen dat het doel niet bereikt is. Daarmee doen wij overigens géén uitspraak over de vraag of hiermee het college voldoende of onvoldoende heeft gepresteerd; het is bijvoorbeeld mogelijk dat de destijds gestelde doelen te optimistisch zijn gesteld.

In het verlengde daarvan: met onze constatering dat het beleid niet doeltreffend is geweest, doen wij ook géén uitspraak over de doelmatigheid. Wij hebben niet onderzocht hoe doelmatig (efficiënt) het college met het bereiken van 80% van de doelstelling is geweest. In dat geval moeten de gestelde doelen, het percentage dat daarvan is gerealiseerd en de (daarbij behorende) inzet van middelen (geld en personeel) met elkaar in verband worden gebracht. Het onderzoek voorzag daar niet in.

Opstellen plan van aanpak voor de raad over de aanbevelingen op de conclusies en periodiek rapporteren over de voortgang daarop (Aanbeveling 5)

Het college onderschrijft deze aanbeveling en zegt dat ze door college en management zullen worden overgenomen. Voorts dat de aanbevelingen zullen worden geïmplementeerd in de procedures en werkwijzen van de Participatiewet. De raad zal daarbij worden meegenomen via de Planning- en Control cyclus.

Wij staan daar positief tegenover. Daarbij geven we de gemeenteraad wel in overweging om vast te houden aan de aanbevelingen over informatievoorziening etc. zoals verwoord in het raadsvoorstel (aanbevelingen 1 en 2) en zoals het belang daarvan is verwoord onder punt 2 van dit naschrift (inzicht kosten en baten).

Met vriendelijke groet,

Jan Mastwijk
voorzitter rekenkamercommissie Almelo